

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17773
Tarih : 05.05.2026

44364

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Akdeniz havzasında son yıllarda hızlanan iklim değişikliği etkileri ile Süveyş Kanalı üzerinden gerçekleşen tür geçişlerinin artması, denizel ekosistem üzerinde çok boyutlu bir baskı yaratmaktadır. Bilim insanları, özellikle Doğu Akdeniz'de deniz suyu sıcaklıklarının belirgin şekilde arttığını ve bu durumun tropikal türlerin bölgeye yerleşmesini kolaylaştırırken, yerli türleri yaşam alanlarını terk etmeye zorladığını ifade etmektedir.

Akdeniz Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi öğretim üyelerinden Olgaç Güven tarafından yapılan açıklamalarda; Süveyş Kanalı'nın genişletilmesi ve derinleştirilmesiyle birlikte Kızıldeniz ile Akdeniz arasındaki doğal bariyerin zayıfladığı, bu durumun istilacı türlerin geçişini hızlandırdığı ve ekosistem dengesini bozduğu belirtilmektedir. Aynı zamanda iklim değişikliğinin etkisiyle deniz sıcaklıklarında yaşanan artış, bu süreci daha da hızlandırmakta; yerli türler geri çekilmekte, biyoçeşitlilik ciddi biçimde tehdit altına girmektedir.

Bu bağlamda;

1. Akdeniz'de artan tropikal tür göçü ve istilacı türlerin yayılımına ilişkin Bakanlığınızın güncel veri ve izleme çalışmaları nelerdir? Bu konuda kamuoyuyla paylaşılan düzenli bir raporlama mekanizması bulunmakta mıdır?
2. Süveyş Kanalı üzerinden gerçekleşen tür geçişlerinin Türkiye kıyılarına etkilerine ilişkin yapılmış bilimsel araştırmalar ve risk analizleri nelerdir?
3. İklim değişikliğine bağlı olarak Akdeniz'de deniz suyu sıcaklıklarında yaşanan artışın yerli türler üzerindeki etkilerine karşı hangi koruma ve uyum politikaları geliştirilmektedir?
4. İstilacı (yabancı) türlerin balıkçılık faaliyetleri üzerindeki etkilerine ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Bu durumdan etkilenen küçük ölçekli balıkçılar için herhangi bir destek veya telafi mekanizması öngörülmekte midir?

5. Akdeniz’de biyoçeşitliliğin korunmasına yönelik ulusal eylem planı bulunmakta mıdır? Varsa bu planın güncelliği ve uygulanma düzeyi nedir?
6. Türkiye, Akdeniz’e kıyısı olan diğer ülkelerle bu soruna karşı ortak politika geliştirmek adına hangi uluslararası iş birliklerine katılmaktadır? Yeni bir bölgesel mekanizma oluşturulması yönünde bir girişim söz konusu mudur?
7. 2050 ve 2100 iklim senaryoları doğrultusunda Akdeniz’de öngörülen ekolojik değişimlere karşı uzun vadeli stratejik planlama yapılmış mıdır?